
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

בין אירופיות וקוסמופוליטיות לתרבות העברית: יצירתה של לאה
גולדברג במבט חדש - 19503

תאריך עדכון אחרון 05-09-2017

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: ספרות כללית והשוואתית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר גדעון טיקוצקי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: giddon.ticotsky@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:
ד"ר גדעון טיקוצקי

תאור כללי של הקורס:

בסמינר זה נקרא מחדש את יצירותיה של לאה גולדברג (בעיקר שיריה והפרוזה שלה) לאור מתח המזין את הספרות העברית החדשה מראשיתה: הימשכותה של ספרות זו אל התרבות האירופית ואל ערכיה האוניברסליים, הקוסמופוליטיים, מצד אחד, ומצד שני, היותה יצירה לאומית ובהמשך גם מקומית. נבחן מה היו הכרעותיה של לאה גולדברג כשנתקלה בדילמות שונות הנובעות ממתח זה, וכיצד בחירותיה השפיעו, ועודן משפיעות, על התרבות הישראלית.

מטרות הקורס:

- היכרות עם זרמי-עומק בספרות העברית החדשה ובתרבות המערבית המודרנית. התודעות אל צומתי הכרעה בתרבות הארץ-ישראלית והישראלית. היכרות עם עולמה של לאה גולדברג - חייה ויצירתה.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- היכרות עם זרמי-עומק בספרות העברית החדשה ובתרבות המערבית המודרנית. התודעות אל צומתי הכרעה בתרבות הארץ-ישראלית והישראלית. היכרות עם עולמה של לאה גולדברג - חייה ויצירתה.

דרישות נוכחות (%) :
90%

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות, קריאה צמודה, דיון, רפרטים, עבודה מסכמת או סמינריון.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. מבוא
2. "אל מוסקבה, אל מוסקבה, אל מוסקבה!" - לאה גולדברג והתרבות העברית המודרנית בזיקתה אל התרבות הרוסית
3. "לפנים אהבתיך, ברלין" - הדגם של ההשכלה הגרמנית במבחן שנות ה-30'
4. עם עלייתה של גולדברג ארצה (1935): שנות הסער והפרץ בארץ והאוונגרד המודרניסטי של שנות ה-30'
5. הפולמוס הספרותי בארץ עם פרוץ מלחמת העולם השנייה
6. לאחר מלחמת העולם השנייה והשואה: 'והוא האור'
7. לאה גולדברג בראשות החוג לספרות כללית והשוואתית באוניברסיטה העברית: החינוך ל"תרבות עולם"
8. סיכום והשלמות

חומר חובה לקריאה:

1. מבוא

2. "אל מוסקבה, אל מוסקבה, אל מוסקבה!" - לאה גולדברג והתרבות העברית המודרנית בזיקתה אל התרבות הרוסית
3. "לפנים אהבתיך, ברלין" - הדגם של ההשכלה הגרמנית במבחן שנות ה-30'
4. עם עלייתה של גולדברג ארצה (1935): שנות הסער והפרץ בארץ והאוונגרד המודרניסטי של שנות ה-30'
5. הפולמוס הספרותי בארץ עם פרוץ מלחמת העולם השנייה
6. לאחר מלחמת העולם השנייה והשואה: 'הוא האור'
7. לאה גולדברג בראשות החוג לספרות כללית והשוואתית באוניברסיטה העברית: החינוך ל"תרבות עולם"
8. סיכום והשלמות

חומר לקריאה נוספת:

- שמעון הלקין, 'מוסכמות ומשברים בספרותנו: י"ב שיחות על הספרות העברית החדשה', מוסד ביאליק, תש"ם.
- Robert Alter, 'Hebrew and Modernity', Indiana University Press, 1994.
- עפרה יגלין, 'אולי מבט אחר: קלאסיות מודרנית ומודרניזם קלאסי בשירת לאה גולדברג', הקיבוץ המאוחד, 2002.
- פול מנדס-פלור, 'בין היהדות לבין תרבות העולם: מאבקם של אינטלקטואלים יהודים עם המודרנה', עם עובד, 2008.
- יפעת וייס וגדעון טיקוצקי (עורכים), 'נערות עבריות: מכתבי לאה גולדברג מן הפרובינציה, 1935-1923', ספרית פועלים, 2009.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

- מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 15 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 15 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 70 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: